

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 lrt.
(Külföldre) 6 lrt.
Félévre 2 lrt.
Negyedévre 1 lrt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan.
Bélyegdíjért külön minden beiktatásnál 80 kr.
Nyitási cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Booskor Béla,**

Kiadó- és laptulajdonos: **Györgyjakab Márton.**

FÜMUNKATÁRSÁK: **Hochschild Lajos** Gyergyóban.

Molnár Ákos a központban.

Vitos Mózes Alsikon.

Kisiparosaink sorsa.

Igen sokan és igen sokat gondolkoztak már azon, hogy minő eszközök fogantatba vételével és módon lehetne kisiparosaink sorsán javítani és nekik a mindinkább fejlődő, napról-napra nagyobb tért foglaló gyáriparral szemben a versenyképességet biztosítani. Az eredmény azonban mind ez ideig sehol sem mutatkozik, sőt azt látjuk, hogy az új ipar törvény életbe lépte után, mely pedig egyik feladatául épen a kisipar gyámolítását, a kisiparosok életképességének fokozását tűzte ki, a kisipari élet jelentékenyen hanyatlott, úgy az iparosok számát, mint a készítmények kválitását tekintve. Az új törvényben lefektetett szabályokkal elvével gombamódra szaporodtak a kontárok, a kik az ipari szakoktatás elméleti részében és a gyakorlati képzés terén egyaránt tudatlanságban sanyalódva, az önálló mesterséggel összekötött kíváncságnak távulról sem voltak képesek megfelelni, minek természetes következménye a fogyasztó közönség bizalmatlansága, elidegenedése lett.

Ha a statisztika adataiból akarjuk megítélni vármegyénk kisipari életét, lehetetlen eltúloznunk a számok látszán keletkező örömeinket. Mert hiszen a statisztika szerint van mintegy 1500 kisiparosunk, a mi ha nem is valami nagy kontingens egy

114.110 lakossal bíró vármegyében, de mindenestre elég azon mindennap hangzó érv megezáfolására, hogy vármegyénknek kisipara nincs. Számokban meg van kisiparunk, a valóság azonban igen messze eltér a hivatalos számadatoktól, a mi azonnal előtűnik, mihelyt egy kissé közelebről megvizsgáljuk a fennirt számalkató részeit. U. i. ezen 1500 számban legnagyobb alkató elemet képeznek a molnárok, kovácsok és mészárosok. Tehát ezek tennék ki kisiparosaink zömét. A ki vármegyénket csak a papirosról ismeri, az előtt még elég rózsás lehet a kép, melyet e számok festenek, de a ki való tudását az élet tapasztalataiból merítette, az előtt tisztán látszanak a képzeleti városok festett falai és hiába mondják a lidérezfényt füstökösnek. Kétségtelen, hogy a statisztika által kovácsoknak, molnároknak, mészárosoknak stb. nevezett iparosok mindenike foglalkozik néha-néha az illető iparral, de épen abban van a legnagyobb veszély és akadály a kisiparunk fejlődésének, hogy olyanok foglalkoznak, a kik ahhoz vajmi keveset értenek. A molnárok és mészárosok csaknem kizárólag minden iskolai és gyakorlati kiképzés nélkül jutottak a titulus birtokába, a kovácsok jó nagy része pedig szegkovács cigány, ki a közönséges állatvasaláson kívül alig ért egyebet.

Ezen tapasztalati tények bizonyítják

azt, hogy nálunk az iparos tanoncokképzés és tanoncoktatás felette hiányos. Már pedig a gyakorlati és elméleti kiképzés folytán megszerezhető értelmi erő az a mi az iparos egzisztenciáját biztosítani képes. A molnárok és mészárosok ezen mestersége csak mellékfoglalkozásnak mondható a földművelés, állattenyésztés és koreszmárosság s az ugynevezett belérkedés mellett; a szegkovács cigányok egyik fővagy mellékfoglalkozása, t. i. a mint a körülmények hozzák, hogy úgy fejezzem ki magamat a koldulás, melynek tárgyát a mindennapi élethez oly szükséges liszt, kenyér, zsír, káposzta stb. képezik. De a mely iparosnak ezen mellékkeresek egyike sem áll rendelkezésére, vagy egyáltalán azt igénybe venni nem akarja, annak a gyakorlati és elméleti képzettség tekintetében ke színvonalán kell állania. A míg ilyen iparosaink nem lesznek, addig hiába beszélünk kisiparunk felvirágoztatásáról, általánossá tételéről. Be kell érünk azzal, hogy azon iparosainkat, kik elég gyakorlati és elméleti értelemmel bírnak a gyáriparral szemben versenyképesekké tegyük. E végett főbb teendőknél tartanám, hogy:

1. az elsőfokú iparhatóságok és az ezek mellé rendelt iparhatósági megbízottak a tanoncok gyakorlati kiképzésére és az elméleti oktatásra szigorúan ügyeljenek fel.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Egy zárúnnepély.

A mai világban sok és fontos feladat hárul az iskolákra s ezek közül nem utolsó a szívnek és a kedélynek a képzése sem. Azon iskola, a mely csak az értelem és az ész fejlesztésére fordít gondot s ezek mellett a szívnek, kedélynek képzését, ápolását elhanyagolja, nevelhet tudósokat, de a szó nemesebb értelmében vett embert aligha.

Különösen most, midőn a századvégi emberek sorában annyi kedélybeteg, annyi rideg lelkűt látunk, midőn napról-napra tapasztaljuk, hogy az anyagiak utáni vágy, az azokért folytatott küzdelem a szépnek, jónak és nemesnek világát a térről mindinkább leszorítja, kiváló figyelmet kell fordítani a szívnek a képzésére is. Hiszen a szívből fakad minden nemesebb érzelm; ez a kiapadhatlan forrása amaz indulatoknak, melyek az embert erényessé, jóvá, nemessé teszik; az innen fakadó érzelmek tartják meg az igaznak és szépnek ösvényén, ezek oltalmazzák és védik meg a rossztól, büntől, nemtelen indulattól.

A szívnek, a kedélynek képzése már a zsenge korban kell, hogy kezdődjék. Hivatva van erre első sorban az édes anya, ki szeretetének gazdag tárházában dusan válogathat az eszközökben, melyeknek alkalmazásával a szépnek, nemesnek és jónak aluvó csiráit életre képes gerjeszteni, melyek aztán az anyai szeretet melegénél és fényénél dusan hajtanak és izmosodnak.

Az anyának e fenséges munkáját megkönnyíteni elősegíteni az iskolának is hivatása. S nézetem szerint csak az az iskola végez egész munkát, mely a nevelésnek ezen ágát is kellő figyelemre méltatja.

A helybeli elemi népiskola, mint az alábbiakból látni fogjuk, e tekintetben is helyes uton halad és a szív és kedély fejlesztése szempontjából is kellő tevékenységet fejt ki.

Erről győződhetek meg mindazok, kik folyó hó 17-én a nevezett iskola zárúnnepélyén részt vettek. Az ünnepély tanúságot tett arról, hogy az iskola tanítói megtalálták növendékeik szívéhez a helyes utat, s hogy az onnan kikerülő növendékeknek nem csak esze és értelme, hanem szíve és kedélye is kellő módon nevelve van.

Az ünnepélyt a nagyobb leánykákból és fiukból összeállított gyermekek nyitotta meg „Arpád apánk” és „Jaj de fáj” című dalok összhangzatos eléneklésével.

Azután Elthes Margitka 4. oszt. tanuló szavaltta el Petőfi „Szülőföldemen” című költeményét szépen és ügyesen.

Ugyan ezt mondhatjuk Orbán Mihály 5. oszt. tanuló szavaltáról is, ki Czuczor Gergely „Hunyady”-ját adta elő.

Ismét a gyermekek énekelte „Mosolyog a mező” és „Jön a hajnal biborral” című dalokat.

Erre Lakatos Miska Tóth Kálmán „Szilágyi Erzsébet”, Szultán Róza pedig Kiss József „A mi Juliskánk” című költeményeit szavalták el.

A következő számot ismét a gyermek-

kar töltötte ki. Előadták „Oly bus vagyok” és „Piczi szelő” című dalokat.

Barta József 3-ik osztályos „A madár fészek”, Orbán Irén pedig „A rab madár” című költeményt szavalták el. Végül az énekkar egy „Indulót” adott elő, melylyel a megállapított műsor véget ért.

Ugy a szépen és kellő hangsúlyozással érzelmesen előadott szavalatok, valamint az ügyesen, szabatosan exekvált dalok kiérdemelték a közönség elismerését és tetszését, mely minden egyes szám után tapsokban és éljenzésekben nyilvánult.

A műsor lejárta után az érdemsorozatokot olvasták fel, melynek megtörténtével Elthes Elek kir. tanfelügyelő állott fel s buzdító beszédet intézett a gyermekekhez s hangsúlyozva a szív és kedélyképzés fontosságát, elismerését fejezte ki a tantestület iránt, hogy e tekintetben is igyekezett megfelelni kötelességének, elismerését és köszönetét fejezte ki az iskolaszék iránt is, mely a lefolyt évben kiváló figyelemmel viseltetett az iskola ügyei iránt s végül a tanévet bezárta.

Közkívánatra a gyermekek a Piczi szelőt elénekelvén, a gyermekek tanítóik vezetése alatt hálaadó isteni tiszteletre a templomba vonultak, a hol a tanulók az egyházi énekekben tett szép és meglepő előhaladásukat mutatták be.

Mielőtt e sorokat zárnók, a szülők nevében nyilvánosan is kifejezést adunk a derék tanítótestület iránt való elismerésünknek, kívánván, hogy a megkezdett helyes irány mellett maradjanak meg továbbra is s jelszavuk legyen: „Előre!”

2. Az ipar-igazolványok és engedélyek kiadásánál a hatóságok szorosán alkalmazkodjanak az ipartörvény azon intézkedéseire, melyek az iparosok önállóságáról és képesítéséről szólnak, hogy egyként az olcsón és rosszul dolgozó kontárok leszorítottassanak azon térről, melyre képesítést nem szereztek s a melyen másoknak jelentékeny károkat okoznak.

3. Hogy az iparosok a folyton fejlődő gyáriparal szemben versenyképesek legyenek, feltétlenül szükséges, hogy az egymásiránti féltékenység féltételével, egymás kölcsönös támogatása végett a megyében lévő összes iparosok szövetkezve álljanak, iparbankokat létesítsenek és ne egymás rovására, hanem egymás javára együttesen működjenek.

Fölöslegesnek tartom a szövetkezés eszméjének helyességét bizonyítani, mert meg vagyok győződve, hogy az az érdekelt iparosok részéről sem fog visszautasításra találni. A kivitel tekintetében — tudomásom szerint a megyei iparfejlesztő-bizottság részéről a kezdeményező lépések már megtették. Az érdekeltek áll, hogy a saját érdekükben megindult mozgalomhoz csatlakozzanak s a cél megvalósítását tőlük kitelhetőleg elősegítsék. Gondolkozzanak rajta addig is, míg az iparfejlesztő-bizottság e kérdésben megkeresi és nyújtson segédkezet ezen őket igen közéről érdeklő ügy diadalra juttatásához.

Mentor.

Csikmegyei közigazgatási bizottság üléséről.*)

Csik-Szereda, junius 18.

Megyénk közigazgatási bizottsága folyó hó 11-én tartotta meg havi rendes ülését Mikó Bálint főispán ur elnökle alatt kellő számú tagok jelenlétében.

Az egyes szakelőadói jelentésekből — eltekintve az ügyforgalmi statisztikai részekről — felvesszük a következőket:

Az alispáni jelentés szemben a nemzetiségi mozgalmakkal népünk nyugodt magatartásáról tesz említést, kiemeli azonban, hogy a tölgyesi járásban az iskolai zárvizsgák alkalmával a gör. kath. lelkészek egyházi ügyek címe alatt a rendesnél több mozgalmat tanusítottak s így nincs kizárva lehetősége annak, hogy az erdélyi részeken folyó nemzetiségi mozgalmak megyénk területén is visszhangra ne találjanak. Tekintve azonban, hogy a csendőrségi őrsők szaporítása iránt némi intézkedések már tétettek, s különben is vármegyénk román ajku lakosságát nyugodtabb vérmérsékletűnek ismerjük, semhogy magát törvényellenességekre engedné ragadtatni, hatályosabb intézkedések szüksége jelenleg fenn nem forog.

A főorvos jelentése szerint közegészségi viszonyaink május havában sem voltak kedvezőbbek a megelőző havinál.

A hevenyfertőző betegségek közül a hasi hagymáz Gyergyószentmiklóson — habár kisebb mértékben — még mindig mutatkozott, de jelenleg már szünetel. Az egész járvány alatt megbetegedett 83, meggyógyult 80 és elhalt 3.

A roncsoló toroklob Csik-Szentkirályon még mindig uralkodik, hol megbetegedett eddig 38 gyermek, felgyógyult 28, elhalt 7, gyógykezelés alatt áll 3 beteg.

A kanyaró járvány uralkodott Szentkirályon és Szentsimonon 29 betegezési és 3 halálessel. Vörheny mutatkozott Kozmáson 10 betegezési és 2 halálessel.

A szeredai kórházban 67 beteg ápolatott, kik közül meggyógyult 37, további ápolás alatt maradt 30 beteg.

Orvosrendőri bonczolás és hulla szemle 11 esetben teljesített.

A kir. pénzügyigazgató-helyettes jelentése szerint a mult havi adófizetés eredménye következő volt:

1. Egyenes adókba befolyt 19036 frt 67 kr, tehát 2282 frt 62 krral kevesebb, mint a mult év május havában.
2. Hadmentességi díjba fizettetett 47 frt; itt is 3 frt 6 kr a hanyatlás.
3. Bélyeg- és jogilletékbe befolyt 3680 frt 34 kr, itt 1004 frt 27 krral több a mult évinél.
4. Fogyasztási és italdóba 15877 frt 86 kr, tehát 40 frt 99 krral több mint a mult év május havában.
5. Dohányjövédékbe befolyt 15955 frt 55 kr, itt is 811 frt 3 krral kedvezőbb volt az eredmény.

A tanfelügyelő jelentése szerint május havában kevés kivétellel az elemi iskolákban a zárvizsgák megtartottak s kielégítő eredményt mutattak fel általában; részletes jelentést tett továbbá a nyári menedékházak felállításáról, melyeknél még sok kívánni való maradt fenn.

Az építészeti hivatal főnök jelentése szerint a megye területén levő utak állapota a mult hónapban jó- és a közlekedés akadálytalan volt s a zetalaka-gyergyóújfalvi utépítés munkálatainak biztosítása céljából a verseny tárgyalás megtartott s a szerződés megkötése elrendeltetett.

A kir. ügyész jelentése szerint a megye területén lévő bírósági fogházak mult havi személyforgalma 135 volt, s ebből elítélt 126. Büntetés idejét kiállotta 69, maradt letartóztatva 57.

Bűneset feljelentett 56, melyek között fontosabb egy sem volt. A fogházak biztonsági és egészségi állapota általában véve jó volt.

A folyó ügyek közül felemlítjük a mint következőket:

A gyergyótölgyesi izraelita hitközségi elnök s az iskolaszék tagjai ellen Kállai Fülöp fegyelmi állásától elmozdított tanítónak újból megválasztásával elkövetett törvénysértés s a felebb való hatósággal szemben elkövetett engedetlenségért fegyelmi vizsgálat bevezetése rendeltetett el.

Földmívelési miniszter ur által az erdőéri szakiskolákba való felvételre kibocsátott pályázati hirdetés alapján a görgényszentimrei szakiskolához két 150—150 frtos ösztöndíjra ez alkalomból szintén pályázat hirdetett határozottat s az ez iránti kérések beadására folyó évi július hó 31-ik napja tüzetet ki.

A gazdasági egyetel által a földmives felső népiskola telkére építeni tervezett bika-istálló ügyében hozott másodfoku alispáni határozat ellen beadott felebbezést a közigazgatási bizottság elvetette.

A ditró-ótopliczai vonalon postai összeköttetés létesítése határozatilag kimondatott.

Ezek s más jelentéktelen ügyek elintézésé után a gyűlés 12 órakor, délben véget ért.

TANÜGY.

Évzáró vizsgák.

Az 1893—94. tanév vége felé közeleg; az iskolák egymásután számolnak be a nyilvános vizsgálatok alkalmával a lefolyt tanévben elért eredményről. Városunk iskolái közül kétfőben a mult hét folytán tartattak meg a zárvizsgák, melyeknek lefolyásáról a következőkben tudósítunk:

Az elemi iskolában.

A helybeli elemi iskolában a vizsgák folyó hó 15-én tartattak meg a kir. tanfelügyelő, az iskolaszék kiküldöttei és nagy számú közönség jelenlétében.

Délelőtt 7 órától 12-ig volt a harmadik, negyedik és ötödik fiú osztály (tanító Veress Lajos) vizsgája, s ugyancsak délelőtt 8 órától 11-ig egy másik tanteremben ez első és második fiú osztály (tanító Kiss Antal) vizsgája. Az elsőt Kovács Antal isk. széki gondnok, a másikat dr. Fejér Antal isk. széki elnök, később pedig a kir. tanfelügyelő vezette.

Az elért eredmény mindkét iskolában úgy az iskolaszéki megbízottakat, mint a megjelent szülőket teljesen kielégítette.

Délután, 2 órától 6-ig volt a harmadik, negyedik és ötödik leány osztály (tanító Laktos Mihályné), s ugyan abban az időben egy másik tanteremben az első és második leány osztály (tanító Turcsányi Katalin) vizsgája. A na-

gyobb leánykánál dr. Fejér Antal, a kisebbeknél dr. Molnár Károly elnökölt.

Az eredmény a leány iskolákban is megfelelő a kívánalmaknak, sőt némely tárgyakból igazán fényesnek mondható.

Ugy a fiuknál, mint a leányoknál hallott értelmes és ügyes feleletek, a kellő jártasság s az alapos tudás azon meggyőződést keltették a hallgatóságban, hogy a tanítók és tanítónők teljes odaadással, hivatottsággal teljesítik kötelességüket s a rájuk bizottaknak minden irányban igyekeznek megfelelni.

Nem lennének méltányosak, ha nyilvánosan is el nem ismernék, hogy a szép sikerben része van a buzgó iskolaszéknek és dr. Fejér Antal isk. széki elnöknek is, kik folyton éber figyelemmel viseltek a: iskola iránt s annak ügyét igazán szívével hordozták.

A leány osztályok vizsgája alatt ki voltak állítva a növendékek kézi munkái. A kiállítás gazdagsága, a kézi munkák szépsége, az azokon megnyilatkozó csin és izlés arról tesznek tanúságot, hogy a tanítónők ezen igen fontos tárgy tanítása körül szorgalommal és buzgón jártak el.

Elismeréssel kell még szólunk a nagyobb leányok szép és precíz önhangzatos énekéről is.

Mielőtt tudósításunkat berekesztenék, még egy körülményről kell megemlékeznünk, mely az érdemsorozatok felolvasása alkalmával ragadta meg figyelmünket s a hallgatóság soraiban — hogy erősebb kifejezést ne használjak — meglepetést keltett. Ez az, hogy egy 6 éves kis leányunk a magaviseletből törvényszerű osztályzat adatott. Ezt egyáltalában nem látjuk helyénvalónak, mert semmi-kép sem tudjuk elképzelni, hogy egy 6 éves leánygyermek öntudatosan oly hibát vagy mulasztást tudna elkövetni, melyért magaviseletét az osztályozás ezen utolsó fokozatával kellene megbélyegezni. Jövöre nézve több ovatosságot ajánlunk. A magaviselet osztályozásánál még nagyobb gyermekekkel szemben is kiváló körültekintéssel kell eljárni, mert a mérték feletti szigor a magaviselet megállapításánál többet árt, mint használ.

A gazdasági iskolában.

A csikmegyei államilag segélyezett gazdasági irányú felső népiskolában az évzáró vizsgák f. hó 16-án tartattak meg a kir. tanfelügyelő jelenlétében.

Délelőtt 8 órától 12-ig történt az első és második, délután 2-től 5-ig a harmadik osztály vizsgája. Az eredmény miúdenik, de különösen a harmadik osztály vizsgájánál teljesen megfelelő a kívánalmaknak. Általában óhajtható és kívánatos volna, hogy ezeket a vizsgákat is nagyobb számban látogassák, különösen a szülők, kiknek gyermekeik előhaladásáról személyesen is meggyőződni első és fő kötelességük lenne.

LEVELEZÉS.

A gyergyószentmiklósi dalegylet és az E. M. K. E. daloskönyvek.

A nélkül, hogy legtávolabbról is kétségbe vonnánk az E. M. K. E. évi jelentésében a gyergyószentmiklósi dalegyletetre vonatkozólag mondottakat, az ügy kitisztzásának céljából minden további megjegyzés nélkül adjuk a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Csiki Lapok“ 24. számának „Az Emke mult éve“ című cikkében nagy meglepetéssel olvastam, hogy a „Gyergyószentmiklósi Dalegylet“ 16 frt értékű daloskönyvvel lett általa segélyezve.

Sziveskedjék a tek. Szerkesztő ur erre vonatkozó jelen soraimnak becses lapjában tért engedni, hogy ez által az „Emke“ vegye tudomásul, miszerint a dalegylet ama segélynek birtokába nem jutott; tehát kinek a címére küldötte?

Igaz ugyan, hogy Ferenczi Károly plebános ur a mult évben ígérte a dalegyletnek, hogy az „Emke“ pártolását kieszközli s első ízben is hangjegyeket fog számára kérni; de daczára ígérete teljesítésének, az eredmény elmaradt.

Hogy az „Emke“ valótlanságot nem állít és a daloskönyveket elküldte; az szent meggyőződésem és épen így meg van győződve arról a dalegylet is; de ezen meggyőződés nem helyettesíti a daloskönyveket, melyek ki-

*) Tárgyhalmaz miatt késett.

Szerk.

tudja, kinek lettek tévesen czimezve? s az illetékelen birtokos miként őrzi a potyát és hallgat vele, holott tán azt is tudja, miszerint a „Gyergyószentmiklósi Dalegylet“ alapszabályainak 23. §-a szerint az egylet tulajdonát képező ének-darabok, zene- s dalos könyvek felügyelője, „Leltár“ melletti gondozója a karnagy; tehát — mint ilyen — én vagyok s így erkölcsi kötelessége lett volna azt nekem haladék nélkül átadni.

Ismételtem: szent meggyőződésünk, hogy az „Emke“ állítása tény és már most reméljük, hogy a zavarosban halászó potya vitéz fedeztetik s a daloskönyvek napfényre kerülnek; és ha az „Emke“ bennünket is az ő általa létrehozott dalegyletek sorába számít, legalább tényleg is elismerve leszünk az által, hogy a daloskönyveket birtokunkba kapjuk; azon kívül ugyanis soha egy csipetnyi támogatását az „Emke“ nek nem tapasztaltuk.

Gyergyó-Szentmiklós, 1894. június 15.

Tisztelettel:

Kriszta Péter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Törvényhatósági közgyűlés. Csikvármegye törvényhatósági bizottsága ez évi rendes tavaszi közgyűlését f. hó 25-én d. e. 10 órakor kezdődőleg tartja meg. A gyűlésen miként a kiadott tárgysorozatról látható, több, a vármegyére nézve igen fontos ügy fog elintéztetni, melyek közül a gyergyóiakat igen közelről érdekli, Ditró község választói jogosultságának felfüggesztése és a gyergyószentmiklósi leányiskola segélyezési ügye. Reméljük azonban, hogy ezen ügyek is a közérdek kívánalmainak megfelelően fognak elintéztetni.

Új járásorvos. Vármegyénk főispánja f. hó 14-én dr. Filip Sándor csikszentdomokosi körorvost a Csik-Szereda székhelyre rendszerezve levő felsíki járásorvosi állásra kinevezte. Az új járásorvos a hivatali esküt f. hó 18-án letette és legközelebb elfoglalja új állását. Gratulálunk!

Halálozások. Id. Leicht Jánosné, szül. Blum Julianna, Leicht János helybeli tekintélyes kereskedőnek neje f. hó 13-án, déli 12 órakor elhalálozott. A gyászetról a család a következő jelentést adta ki:

„Alfölköttak egy a maguk, mint számos közeli és távoli rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a feledhetetlen jó házastárs, anya, anyós, testvér, nagyanya, dédanya, sógornő és rokon: id. Leicht Jánosné szül. Blum Julianna 62-ik évében f. hó 13-án déli 12 órakor, 3 heti kínos szenvedés után az Urban megszűnt élni. A megboldogultnak hűlt tetemei f. hó 15-én d. e. 4 órakor fognak az ev. ref. szertartás szerint a csikszeredai köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Béke drága hűtőim! Csik-Szereda, 1894. június hó 13-án. Id. Leicht János Baptist, mint férje, Leicht Julianna férj, Romfeld Félixné, if. Leicht János, Leicht Károly, Leicht Emma férj, Gál Józsefné, mint gyermekei, Ifj. Leicht Jánosné szül. Thullner Vilma, mint menyee, Romfeld Félix, Gál József, mint vejei, Dr. Csiky József, mint unokavő, Blum Katalin férj, Rottenbacher Mihály, mint sógora, Dr. Csiky Józsefné szül. Romfeld Otília, Romfeld Juliska, Leicht Vilma, legifj. Leicht János, Leicht Sarolta, Leicht Erna, Leicht Jóska, Gál Irma, ifj. Gál Jóska, mint unokái, Csiky Károly, mint dédunoka.“

A derék nő, gondos édes anya, szerető nagy anya s övéi iránt meleg szívvél érző anyos elhalálása a legszélesebb körben mély részvétet keltett. Koporsójára koszorúkat helyeztek: id. Leicht János a következő felirattal: „Drága jó nőmnek“ — A bánatos férj, Romfeld Félix, Gál József, dr. Csiky József, ifj. Leicht János, Leicht Károly mindenkik koszorun a következő felirattal: „Szeretett jó anyáknak — Bánatos gyermekei.“ A csikszeredai kereskedők köre: „Leicht Jánosné — A csikszeredai kereskedői kör.“ — A megboldogult földi maradványainak a végtisztességet folyó hó 25-én, délután négy órakor adták meg. A temetési szertartást Bitay Béla református körlelkész végezte. Megható és mély benyomást keltő gyászbeszéd és könyörgés után a kiszendevett temeteket megállította, mire a diszes koporsót felhelyezték a gyászokcsira s a gyászoló közönség, melynek soraiban városunk intelligenciája, a honvéd tisztikar, a kereskedői kör, a helybeli ipartestület és a város polgársága nagy számban képviselve volt, az összes barangok zúgása között megindult a végihűző hely, a helybeli köztemető felé. Itt a körlelkész rövid beszéd után még egyszer megállította a koporsót, mire ráborult a sírhant a kiszendevett tetemre. A drága halott nyugodjék békében, a hátramaradtak sajtó fájdalmát pedig enyhítse a jó Isten minden sebre írt hozó kegyelmessége és azon óriási részvét, mely

az ismerősök, jó barátok részéről oly inpozáns módon nyilvánult. — Balás Arthur, Balás István vármegyei hivatalnok 6 és fél éves fiacskája f. hó 14-én este, fél 11 órakor meghalt. A kedves kis halottat tanulótársainak, a helybeli elemi iskola növendékeinek jelenlétében f. hó 16-án délután helyezték örök nyugalomra, a helybeli köztemetőben. Pihenjen csendesen! — Gyárfás László helyi kir. trvszéki elnököt és családját súlyos csapás érte, anyósa kisjolsvai Szabó Jánosné f. hó 11-én Maros-Vásárhelyen elhalálozott. Az elhunyt haláláról a család az alábbi gyászjelentést adta ki: „Kisjolsvai Szabó János, nyugalmazott honvéd ezredes; gyermekei: Eszter, Zoltán m. kir. honvédtuszáros százados és neje tagányi Tagányi Hajnalka; Zsuzsa, férjezett léczfalvi Gyárfás Lászlóné és gyermekük; valamint az elhaltak testvérei: öz. csikszentdomokosi Sándor Lászlóné született csikszentdomokosi Sándor Róza és gyermekei; csikszentdomokosi Sándor László cs. és kir. kamarás, Marostordamegye alispánja; továbbá a néhaiak sógornője Zrumeczki Ferenczné született kisjolsvai Szabó Magdaléna és gyermeke; sógora léczfalvi id. Gyárfás Lajos és gyermekei mély fájdalommal tudtják, hogy a forrón szeretett és felejtethetetlen hitvestárs, anya, anyós, nagyanya, testvér, sógornő, nagynéne és jó rokon: Kisjolsvai Szabó Jánosné született csikszentdomokosi Sándor Anna életének 72-ik, boldog házasságának 33-ik évében, hosszas szenvedés után f. hó 11-én este fél 10 órakor végegyengülésben elhunyt. Földi maradványai f. hó 14-én d. e. 9 órakor a főtéren levő saját házában tartandó gyászszertartás után, kívánságához képest, a kebele család sírkertbe fognak helyezetni. Halhatatlan lelkeért az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 16-án d. e. 10 órakor a róm. katolikusok főtéri templomában fog a mindenség Urának bemutatni. Béke honoljon sírhantja felett!

Székely tanoncok a márványipari pályán. Lukács Béla kereskedelmi miniszter közlebről arról értesítette vármegyénk főispánját, hogy az oravicza márványbányákban 8 csikmegyei székely fiúnak a fehér és szürke márványfaragásban leendő ingyenes kiképzését biztosította. A tanoncoknak ép, egészséges, jól fejlett erős testalkatúnak, 15 évet betöltöttnek, 19 évnél fiatalabbnak, az írás, olvasás, számolás és rajzolás elemeiben jártasnak kell lenni. A tanoncok teljes ellátásban, betegség esetén gyógykezelésben részesítettek. Ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét ezen nemes intézményre s felkérjük különösen a márványtelepekben bővelkedő gyergyói olvasóinkat, hogy az alkalmasnak látszó ifjakat ezen kínálkozó szép alkalom megragadására buzdítani igyekezzenek. A pályázati kérelmek e hó 25-ig adandók be.

Érettségi vizsga. A csiksomlyói róm. kath. főgimnáziumban az érettségi vizsga a múlt hét első napjain tartott meg Kuncz József tankerületi főigazgató és Paál István püspöki biztos jelenlétében. Vizsgára állott 12 ifju, érettségi nyilvántartott 9, egy-egy tárgyból 3 óra visszavettett 3.

Izgató oláh. Elégge illusztrálja a félrevezetett oláhok gondolkodását az az eset, melyet ezen a helyen elmondunk. A gyergyószentmiklósi országos vásárra egy marostordamegyei oláh szerkes vásárosokat hozott. Külsége után a fuvaros atyafiról azt hitte volna az ember, hogy se gondolata, se érzése a lovain tul nem száll. Azonban az ellenkezőről nyújtott bizonyosságot. Megérkezte után csakhamar a vásáros emberek közé menvén, beszédbe elegyedett velők s kikelt arcczal, heves taglejtéssel s izgatott lármás hangon az oláh dolgokkal traktálta a köréje csoportosult hallgatókat. Dühösen szidta a magyar uralkodást, mely a szegény oláhok kinozza s mindenéből kifosztja. De senmi! — mondá — majd behívják az oláhok a muszka czárt, a ki elkergeti a magyarokat, rendet csinál s felállítja Oláhországot, a szegény oláhoknak ad földet, s lehet majd újból pálinkát főzni, dohányt termeszteni. Bár jöne mihamarább az a jó czár! — sóhajtott fel az atyafi, mi közben valami erős kéz fogását érezte a gallérján s meglepetve látta, hogy a felséges czár helyett két csendőr állott mellette, kik az atyafit a járásbírószághoz kísérték, hol megmondta, hogy őt Király Jánosnak hívják, az apja magyar volt, 48-ban megölték az oláhok s ő közójök keveredvén, eloláhosodott s a miket beszélt, azt a falujában hallotta az uri oláhoktól. Náluk minden oláh ember most a közeli nagy oláh háboruról beszél, melyet a czár segítségével fognak viselni a magyarok ellen. Érdekes megjegyezni, hogy a bekísírés megtörténte után a vaslábi pőpa rögtön a bíróságához ment, hogy védelmébe vegye a bűnöst, de innen erélyesen elutasították. Az izgató atyafi ellen pedig megindították a vizsgálatot.

A gazdák és termelők figyelmébe. A helyben állomásozó honvéd zászlóalj (24. honvéd gyalogezred, 4. zász.) részére 1894. szeptember 1-től 1895. augusztus végéig terjedő időre szükséges széna, a lom és ágyszalma, valamint tűzifa biztosítása céljából a tárgyalás 1894. július hó 13-ik napján a zászlóalj irodában fog megtartatni. Szükséges: 112 m. mázsa

széna, 44 m. m. alom, 66 m. m. ágyszalma, 168 köbméter kemény tűzifa. A széna és alom szalma felvétel fél vagy egész hóra. Az ágyszalma 4 havonként, a tűzifa havonként előre eszközöltetik, egyéb a biztosításra vonatkozó részletes hirdetmények, ugyszintén a szállítási feltételek a kezelő tisztí irodában, valamint közigazgatási hatóságoknál betekintheők s a szállítási feltételek füzete darabonként 6 kr ármentéritése mellett korlátlan mennyiségben a fenti kerületi parancsnokságnál megszerezhetők.

Szerkesztői üzenet.

K. L. tanár urnak Csik-Somlyó. A jóra való törekvést, bármilyen alakban is nyilvánuljon, mindig méltányolni szoktuk s ezen általános elv alól nem tesszünk kivételt a jelen esetben sem. Szépnek és dicséretesnek tartjuk, hogy Péter Antal II. oszt. tanuló nem csak a gyűjtésben buzgólkodik, hanem még a lantot is megpendíti, hogy társait a hazafias czél iránt fellelkesítse. Verseket általában nem igen szokunk közölni; ettől azonban eltekintünk s méltányolva az abban nyilvánuló nemes intencziót adjuk a fiatal poéta versét teljes szövegében:

Adakozzunk!

Madéfalván alul
Az országot mellet,
Meggillantunk hamar
Két régi keresztet.

Ifej, a székeley népnek
Navezotes egy hely,
Disziti is iumár
Egy nagyobb emlékekkel.

Mert itt a székeleynek
Osi szabadsága
Hullott vala sírba
Hétzázhatvan*) tájba!.

Tanulók! segítsük
Mi is ez emléket,
Egy nehány krajczárral
Nem szegényedünk meg.

Ha nem is nagy összeg
A melyet mi adunk,
De azért mégis mi
Hozzá járulhatunk.

A mikor készen lesz
Az a becses emlék,
Melyért fáradozni,
Csak most kezdünk nom rég.

Elmondhatjuk szívünk
Meggnyugtására,
Hogy abból egy kis rész
Aldozatunk ára.

Péter Antal,
gym. II. oszt. tan.

*) 1764.

KÖZGAZDASÁG és IPAR.

Cs. kir. szab. Adria bi biztosító-társulat. Május hó 23-án tartott meg ezen társulat rendes közgyűlése, melyben az 55-ik üléstörvény (1893) vonatkozó üzleti jelentés és számadások beérkeztek. Ezekben a következő jelentésben adatok foglaltatnak: Eletszálly: Az emlitett évben elfogadott biztosítások 12 483,000 forint töké és 84,811 forint évjáradék összegre rúgnak A biztosítási állomány 1893. év végével kerek 72 millió forint és 187,260 forint évjáradékot tett. Halál és életeset biztosítások után 1,250,283 forint 48 kr fizetett ki. Ezenkívül függő károkoz részére 267,025 forint helyezett tartalékba. A díjtartalék 1,373,043 forint 38 krral szaporodott és tesz 15 8 millió forintot. Az elemi biztosítási ágakban (tűz és szállítvány) a díjbevétele 6,840,806 forint tett. A visszabiztosítások 3 206,489 forintba kerültek és károkozért a visszabiztosítók részletének levonása után 2,305,883 forint 62 kr fizetett ki. A kárpartalék 476,803 forint, a díjtartalék 1,809,785 és a többi évi biztosítások tárczája 23,065,997 forint tesz. A kamatlábnak újabb csökkenésére való tekintettel az életbiztosítás külön nyereség-tartaléka erősítésére ismét 100,000 forint fordított. Ezen újjal a levelesítés és leírások keresztültétele után 338,258 forint 70 kr felesleg marad. Osztalékul részvényenkint 62 forint (2 forinttal több mint az előző évben) fizetett ki. A díj- és nyereség-tartalékok meghaladják a 19 millió forintot és következő tételekből állanak: Az életbiztosítás díjtartaléka: 14,635,995 forint. A tűz- és szállítványbiztosítás tartaléka: 1,809,785 forint. Tartalék értékpapírok árfolyam ingadozására 327,287 forint. Disponibilis tartalék: 500,000 forint. Az életbiztosítás külön nyereség tartaléka 600,000 forint és az általános nyereség-alapok 1,214,963 forint.

Kossuth Ferencz jön haza. A Tarnóczy tüzoltó-szer- és gépgyár r. t. érdeme, hogy ezt lehetővé tette. U. i. ezen társaság szerződötette őt gyárának fő vezetésére; miáltal nemcsak, hogy magának csinált megfelelő hasznót, de egyúttal a nemzetet is lekötelezte; mert így hazánk boldogult nagy fiának idősebb fia, ki eddig külföldön volt kénytelen élni, most hazájában talált európaiilag elismert technikai tehetségének megfelelő foglalkozást, és így jövőben tehetségét szeretett hazájának szentelheti, és munkájának eredményével gazdagíthatja azt.

Hogy pedig Kossuth műszaki tehetségeit kellően kifejtése, elhatározta a társaság, hogy gyárában a mezőgazdasági gépgyártást is meghonosítja, mi által érdemeit még fokozni fogja, mert ez által hazánkból ki fog szorulni az a sok külföldi és sejeletes gyártmány, melylyel gazdáinknak nagy kárára előzönlötték az országot és számtalan futóügynekeik által sok károsításokra tettek ki a magyar gazdát. Most legalább lesz egy hely, hol teljes megnyugvással fog vásárolhatni a magyar gazda jó és aránylag olcsó gépeket.

E célból 1,500,000 forintnyi új részvényt fog kibocsájtani a társaság, és hogy abban minden szegényebb birtokos is részt vehessen, tehát az elérendő haszonban is osztozhasson, a részvényeket 100 forintban állapították meg. Az erre vonatkozó felhívást mai számunkban hozzuk. A ki ezen vállalatot előmozdítani és biztos elérendő eredményeiben részesülni akar, siessen az aláírással, mert minden bizonynyal nagyon tul lesznek jegyezve a részvények.

Aláírási felhívás

Tarnóczy tüzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság ujjonnan kibocsájtott részvényeire.

A Tarnóczy tüzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 frt alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és tartalékalapjának megfelelő dotatiója mellett részvényeseinek évenként 6 frt osztalékot fizetett, a mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. évi június hó 17-ik napján tartott közgyűlésen elhatározta, hogy jövőre tízi fecskendők, tüzoltószerek, sárgaréz-, réz-, aczélárak gyártásán, tovább viz-, gáz-, és villamvezetékek berendezésén és szakmájába tartozó melléküzletek folytatásán kívül gazdasági, valamint szerszám- és munkagépeknek nagybani gyártását a vállalat munkakörébe felveendi és gyártelepén egy nagy vasöntödét is állít fel. E célból az alaptőkének két millió forintra való felemelése közgyűléseleg elhatározatván, az ujonnan kibocsájtandó 15,000 darab 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvényekre nézve ezennel nyilvános aláírás hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A 100 frt névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint 110 frtban határozatik meg, melyből részvényenkint 10 frt tartalékalapra fordittatik.

2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. é. június hó 26-ig bezárólag a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságánál Budapesten vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken részvényenkint 30 frt fizetendő.

3. A további befizetések ugyancsak a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságánál következőleg eszközölendők:

- a) 1894. augusztus 1-én részvényenkint 30 frt,
- b) 1894. szeptember 1-én " 25 "
- c) 1894. október 1-én " 25 "

A befizetésekről ideiglenes tértvények szolgáltatnak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel fognak kicseréltetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyancsak 110 frt kibocsájtási árban és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894. évi június hó 21-ig bezárólag gyakorolni és e célból részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt lebélyegzés végett a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnapig bemutatni, mert ellenesetben e részbeni joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatnak ki. Az új részvényesek az 1894-ik évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

5. A részvényaláírás zárthatáridejéül 1894. évi június hó 26-ik napja tüzetik ki.

6. Tulajgyzés esetén az igazgatóság fenntartja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállítására.

Ezen feltételek értelmében kibocsájtott részvényekre 1894. évi június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., és 26-án jegyezni és egyuttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten, a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságánál, Budapesten, Üllői-ut 2. sz, a csikszeredai pénzüintezetek utján.

Kelt Budapesten, 1894. június hóban.

A Tarnóczy tüzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.
ügyvéd, mint jegyző.

Kossuth Ferencz s. k.
elnök.

CSÁSZ. K. SZAB. ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT TRIESTBEN. (RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ.)

(Alakult 1838-ban.)

Vagyonkimutatás.

Életbiztosítási osztály. (A) MÉRLEG-SZÁMLA. 1893. december 31-én. (B) MÉRLEG-SZÁMLA. 1893. dec. 31-én. (Az életbiztosítási osztály kivételével.)

VAGYON.		TEHER.		VAGYON.		TEHER.	
Osztrák ért. forint kr.		Osztrák ért. forint kr.		Osztrák ért. forint kr.		Osztrák ért. forint kr.	
Ingatlanok Triestben	2918700	Közfizetésre kötelezett tartások	60000	Külföldi részvény befizetések	200000	Részvénytőke	500000
Bécsi, Budapesti, Milánói és Velencei		Tartalék árifolyam-ingadozások számára	111570 14	Váltvány és bankmunkások	56544 94	Nyeremény tartalékalap	121190 72
Értékpapírok az A) részletezés szerint	10897309	Díjtartalék	1453391 34	Értékpapírok a B) részletezés szerint	3304089	Tartalék árifolyam-ingadozások számára	212716 81
Jelzálog kölcsön	31888 90	Készpénz	267025 57	Ingatlanok Triestben	3304089	Díjtartalék tüzkárbiztosításokra	1744955 86
Szerzett juttatások és tőkék	24213 70	Nyeremény osztalékkal biztosítottak számára kiszolgáltatandó osztalékok	18231 22	Pénztár állomány az igazgatóság és a vezetőgyűléseknek	148072 29	szállítmánybiztosításokra	44829 32
Külföldi részvények	124068 95	Külföldi kölcsönök	34986 79	Jelzálog kölcsön	1000	Kezelés alatt tartalék	500000
Külföldi hitelszerzők társulatok	257097 48	Külföldi kölcsönök	49065 51	Értékpapírokra adott kölcsönök	40618 82	Szállítmány károk tartaléka	401933
Társasági ősszigorítás (folyó számla egyenlege)	300743 38	Külföldi kölcsönök	49065 51	Követelések hitelintézetek, takarékpénztár- és bankár-aktól	1646018 25	Takarék- és ellátási pénztár a társulati tisztviselők számára	74870 10
Külföldi adósságok	17623 51	Vezetőgyűlések (a folyó számlák egyenlege)	1152267 54	Külföldi adósságok	142662 62	Életbiztosítási oszt. (f. számla)	445190 67
Árvítal jutalékok és szervezési költségek	17623 51	Folyókösszegek (a folyó számlák egyenlege)	107482 64	Külföldi adósságok	10586 75	Külföldi biztosító intézetek	300743 38
	10921080 75	Kezelt adósságok (a folyó számlák egyenlege)	285637 20	Külföldi adósságok	285637 20	Pól nem vett osztalékok	2441
	10921080 75	Kezelt adósságok (a folyó számlák egyenlege)	285637 20	Külföldi adósságok	285637 20	Osztalék az 1893. évben	248000
	10921080 75	Kezelt adósságok (a folyó számlák egyenlege)	285637 20	Külföldi adósságok	285637 20	Kezelt adósságok és számvizsgálók költsége	43080 69
	10921080 75	Kezelt adósságok (a folyó számlák egyenlege)	285637 20	Külföldi adósságok	285637 20	Külföldi költségek	346401 82
	10921080 75	Kezelt adósságok (a folyó számlák egyenlege)	285637 20	Külföldi adósságok	285637 20	Árvítal az 1894. évre	5475 22
	10921080 75	Kezelt adósságok (a folyó számlák egyenlege)	285637 20	Külföldi adósságok	285637 20		10921080 75

Az igazgatóság: Glanztatteni Dr. Alber Á., Morpurgo Márk, Neumann Henrik, Ralli Pál, Reinelt C., Salem II. Számvizsgálók: Afendull György, Pojai A. bottl. Emil, Parisi József. Frigyesi Adolf vezetőtitkár.

A cs. kir. szab. Adriai biztosító-társulat magyarországi osztálya:

Budapest, IV., Váci-utca 9. szám, a társulat házában.

Báró Podmaniczky Frigyes, intéző.

Frigyesi M., titkár.

Lieberberger I., vezetőtitkár.

Részletes zárszámadási jelentések és kimutatások az alanti kerületi ügynökségnél kaphatók, a hol bármily felvilágosítások is a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz- és szállítmánybiztosítások az Adriai biztosító társulat; jégbiztosítások a Déli jég- és Viszontbiztosító társaság; és baleset elleni biztosítások a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A kerületi ügynökség Csik-Szereván Élthes Jakabnál.

Aláírási felhívás

Tarnóczy tüzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság ujjonnan kibocsájtott részvényeire.

A Tarnóczy tüzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 frt alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és tartalékalapjának megfelelő dotatiója mellett részvényeseinek évenként 6 frt osztalékot fizetett, a mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. évi június hó 17-ik napján tartott közgyűlésen elhatározta, hogy jövőre tüzi fecskendők, tüzoltószerek, sárgaréz-, réz-, aczeláruk gyártásán, tovább viz-, gáz-, és villamvezetékek berendezésén és szakmájába tartozó melléküzletek folytatásán kívül gazdasági, valamint szerszám- és munkagépeknek nagybani gyártását a vállalat munkakörébe felvevendi és gyártelepén egy nagy vasöntödét is állít fel. E czélból az alaptőkének két millió forintra való felemelése közgyűléseleg elhatározatván, az ujonnan kibocsájtandó **15,000 darab 100 forint névértékű** bemutatóra szóló részvényekre nézve ezennel nyilvános aláírás hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A, 100 frt névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint 110 frtban határozatik meg, melyből részvényenkint 10 frt tartalékalapra fordittatik.

2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. é. június hó 26-ig bezárólag a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságánál Budapesten vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken részvényenkint 30 frt fizetendő.

3. A további befizetések ugyancsak a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságánál következőleg eszközözendők:

- a) 1894. augusztus 1-én részvényenkint 30 frt,
- b) 1894. szeptember 1-én " 25 "
- c) 1894. október 1-én " 25 "

A befizetésekről ideiglenes tértvények szolgáltatnak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel fognak kicseréltetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyancsak 110 frt kibocsájtási árban és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894. évi június hó 21-ig bezárólag gyakorolni és e czélból részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt lehelyezés végett a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnapig bemutatni, mert ellenesben e részbeni joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatnak ki. Az új részvényesek az 1894-ik évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

5. A részvényaláírás zárthatáridejéül 1894. évi június hó 26-ik napja tüzetik ki.

6. Tuljegyzés esetén az igazgatóság fenntartja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállítására.

Ezen feltételek értelmében kibocsájtott részvényekre 1894. évi június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., és 26-án jegyezni és egyuttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten, a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságánál, Budapesten, Üllői-ut 2. sz, a csikszeredai pénzüntézetek utján.

Kelt Budapesten, 1894. június hóban.

A Tarnóczy tüzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.
ügyvéd, mint jegyző.

Kossuth Ferencz s. k.
elnök.

CSÁSZ. K. SZAB. ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT TRIESTBEN. (RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ.)

(Alakult 1838-ban.)

Vagyonkimutatás.

Életbiztosítási osztály. (A) MÉRLEG-SZÁMLA. 1893. december 31-én. (B) MÉRLEG-SZÁMLA. 1893. dec. 31-én. (Az életbiztosítási osztály kivételével.)

VAGYON.		TEHER.		VAGYON.		TEHER.	
Osztrák ért. forint	kr.	Osztrák ért. forint	kr.	Osztrák ért. forint	kr.	Osztrák ért. forint	kr.
Ingatlanok, Trieszt, Bécs, Broom, Budapest, Milánó és Velencében		Különböző nemű ingatlanok		Különböző részvény befizetések		Részvénytőke	
2918700	—	11570	14	240000	—	400000	—
Értékpapírok az A) részletezés szerint		Tartalék árfolyam ingadozások számára		60594	94	Nyeremény tartalékalap	121962
10897309	—	1463591	59	3304089	—	Tartalék árfolyam ingadozások számára	212716
Jelzálog kölcsön		Díjtartalék		—	—	Díjtartalék tűzkárbiztosításokra	174955
31988	20	267025	57	—	—	szállítmánybiztosításokra	64829
Szervett járadékok és tőkék		Nyeremény osztalékkal biztosítottak számára kiszolgáltatandó osztalékok		148072	29	Rendelkezésre álló tartalék	500000
24213	70	18231	22	1000	—	Tűzkárirtalék	401933
Külföldi értékpapírok		Különböző társulatok		40818	82	Szállítmány-károk tartaléka	—
1210500	85	34955	32	—	—	Takarék- és ellátás pénztár a társulat tisztviselői számára	74870
Különböző társulatok		Különböző hitelezők		1646018	95	Takarék- és ellátás pénztár a társulat tisztviselői számára	445190
317112	67	49953	51	142868	62	Életbiztosítási oszt. (f. számla)	300743
Társasági igazgatás (folyó számla egyenlege)		Különböző hitelezők		1152267	74	Különböző biztosító intézetek	718474
300743	38	—	—	107482	04	Mel nem vett osztalékok	2441
Különböző adósságok		Különböző hitelezők		10586	75	Ostalték az 1893. évben	248000
17823	51	—	—	86537	20	Igazgatók és számvizsgálók illetéke	43086
Árvit jutalékok és szervezési költségek		Különböző hitelezők		—	—	Különböző hitelezők	846401
—	—	—	—	—	—	Átvitel az 1894. évre	6475
1893. évi mérleg		1893. évi mérleg		1893. évi mérleg		1893. évi mérleg	
1082600	55	1893. évi mérleg	1893. évi mérleg	1082600	55	1082600	55
23065997		23065997		23065997		23065997	

Az igazgatóság: Glanstätteni Dr. Alber Á. Morpurgo Márk, Neumann Henrik, Ralli Pál, Reinolt C., Salem II.
Számvizsgálók: Afenduli György, Pójal A. bertl Emil, Parisi József. Frigyesi Adolf vezértitkár.

A cs. kir. szab. Adriai biztosító-társulat magyarországi osztálya:

Budapest, IV., Váci-utca 9. szám, a társulat házában.
Báró Podmaniczky Frigyes, intéző. Frigyesi M., titkár. Lieb e. iberger I., vezértitkár.

Részletes zárszámadási jelentések és kimutatások az alanti kerületi ügynökségnél kaphatók, a hol bármily felvilágosítások is a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz- és szállítmánybiztosítások az Adriai biztosító társulat; jégbiztosítások a Déli jég- és Viszontbiztosító társaság; és baleset elleni biztosítások a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A kerületi ügynökség Csik-Szeredán Élthes Jakabnál.